

ZIJDEZACHT EN WONDERSCHOON

sjaals van Pilar Valledo Pulido

tekst en weefschema **Mirja Wark** foto's **Margreet Beemsterboer**
telpatroon **Loes de Kleuver**

Afgelopen nazomer waren Margreet Beemsterboer en ikzelf op stap om een handwerkreis voor te bereiden. De zoektocht naar handwerk in de noordwestelijke Spaanse provincie Galicië was spannend. Met het kleine huurautootje stoven we over landweggetjes naar bestemmingen in de allerkleinste gehuchten. Op een zaterdagavond tegen achten vonden we eindelijk 'Sestelo', daar zou een handweefster wonen. Er waren twee vrouwen in jasschorten de planten in hun tuin water aan het geven. Zij vertelden ons in welk van de zevenentwintig huizen we moesten zijn.

02

03

04

05

Lichtelijk verbaasd over het late, onaangekondigde bezoek opent Pilar de grote poort. Nadat we uitleggen wie we zijn en wat we komen doen, mogen we binnenkomen. We steken de grote stenen binnenplaats over en gaan het huis in. Op een tafel ligt het werkstuk waar Pilar op dat moment mee bezig is: een groot, rond, rood tafelkleed waar ze door haarzelf gekloste rode kant langs zet. Dit is maar liefhebberij. Haar echte werk is weven.

In de huiskamer staat een opvouwbaar vierschachtsgetouw dat gemakkelijk mee te nemen is naar markten en demonstraties. Op het getouw staat een ketting van pastelkleurige pure zijde. Over een handdoekenrek in de hoek van de kamer hangen de sjaals die zij en haar man gebruiken. Die zien er veelbelovend uit. Snel gaan we de twee trappen op naar de werkkamer. Daar staat een enorm getouw met een achtschachts contramars. Er staat een witte wollen ketting op. Langs de achterwand een diep rek met een enorme hoeveelheid garens. Langs de linkerwand bevinden zich planken met daarop wat boeken maar vooral stapels en stapels sjaals.

Wat is haar verhaal?

Dertig jaar geleden bood de provinciale regering een eenmalige weefcursus aan van zes maanden. Pilar moest er dage-

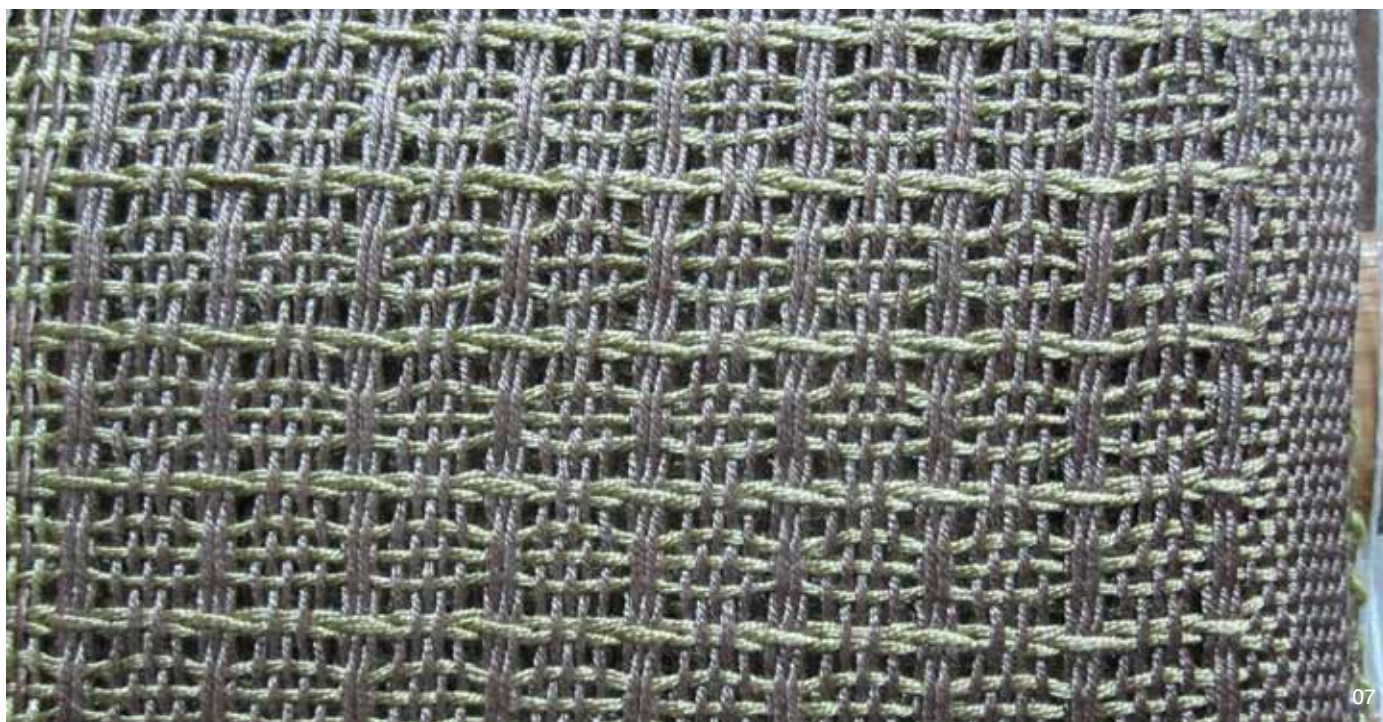
lijks voor naar Noia, 50 kilometer verderop. Haar man was zo vriendelijk haar elke dag te brengen en halen. Gelukkig kon ze haar twee kleine kinderen meenemen. Er waren toen negen-entwintig cursisten. Voor zover ze weet is zij de enige van die groep die nog professioneel weeft.

Pilar maakt kleine series sjaals van ongeveer zeven stuks. Ze gebruikt eerste kwaliteit garens. Die komen het best tot hun recht in eenvoudige technieken zoals kepers, linnenbinding en ajour, een kantachtige techniek waarover later meer. Alle sjaals zijn keurig afgewerkt met geknoopte of gedraaide franje. De resultaten van haar arbeid liggen tussen lagen vloeipapier; smalle en brede, korte en lange sjaals, mannensjaals en sjaals met stroken kloskant, feestelijke stola's en warme omslagdoeken. Uit de vellen vloeipapier komen weefsels in wol, katoen en zijde tevoorschijn. Elke stapel heeft zijn eigen kleursfeer. Haar productie is van een kleurenpracht die adembenemend is en die letterlijk zijdezacht aanvoelt.

Als je een eersteklas weefster bent, zul je ook een goede zakenvrouw moeten zijn. Pilars productie is groter dan de verkoop en de sjaals stapelen zich op. Ons bezoek is een opkikker voor haar. Vroeger bezocht ze alle ambachtsmark-

06

07

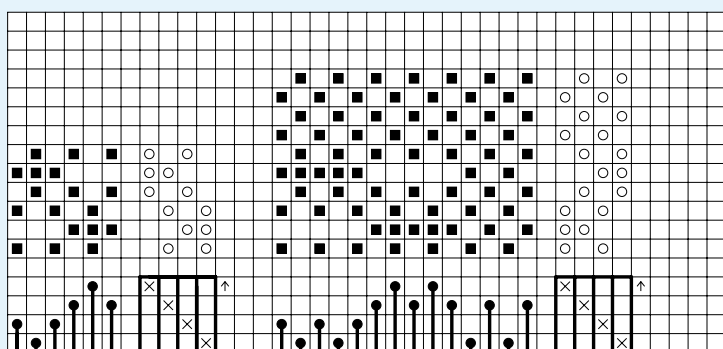
ten maar het vervoer en de kraamhuur wogen niet op tegen de opbrengsten. Nu verkoopt ze vooral via mond-tot-mond-reclame. Bestellingen neemt ze ook aan. Zo is ze nu een serie wollen dekens aan het weven. Wij denken dat een bezoek aan haar met een groep handwerksters voor haar en ons erg inspirerend en leuk zal zijn.

Ajourweefsel

Wilt u ook zo'n mooie sjaal weven? Dat is makkelijker dan het lijkt. De beschrijving gaat uit van een tafelgetouw. Kies een mooi, zacht, tweedraads garen en bepaal de dichtheid in het riet. Kies voor een getal aan de lage kant zodat er een gebalanceerde linnenbinding op geweven kan worden die niet stijf is. Maak een ketting die de juiste lengte heeft voor uw droomsjaal en met genoeg draden om de juiste breedte te geven.

Boom de ketting op en rijg hem door de hevels volgens een van de voorbeelden hieronder. Drie draden in een groepje geeft een geslotener weefsel dan wanneer u voor vijf draden in een groepje kiest. Weef de zes inslagen van een herhaling zo vaak als u wilt. Tijdens het weven de inslag zachtjes op zijn plaats schuiven. Vooral niet aanslaan.

Het leuke van deze inrijging is de mogelijkheid om het kant op allerlei plaatsen af te wisselen met linnenbinding. Langs de zelfkanten kunt u een rand in linnenbinding zetten. Een lengtestrook kant kan afgewisseld worden met een strook linnenbinding door de inrijg voor de zelfkant te gebruiken. Terwijl u aan het weven bent, kunt u nog beslissen om een stuk in linnenbinding over de volle breedte te weven door de juiste trapwijze te kiezen.

Telpatroon

Foto's **01** Pilar aan het werk op het grote getouw met de wollen ketting voor dekens erop. **02** Een pracht aan sjaals. **03** Detail van de driedraads ajour. Gestreepte zijden ketting, geweven met structuurgaren. Zelfkant in linnenbinding. **04** Een kepersjaal geweven op een zijden ketting met een structuurgaren. **05** Een sjaal in linnenbinding met een ketting in afwisselend rood en blauw en geweven met een structuurgaren. **06** Detail met mooie gedraaide franje. **07** Detail van een vijfdraads ajour met ketting en inslag van zijde. Zelfkant in linnenbinding. **08** Detail van twee sjaals geweven na elkaar op dezelfde ketting. Onder met vijfdraads ajour en boven in linnenbinding geweven met een structuurgaren.

Het is onnodig om uit te leggen dat het spel met kleuren eindeloos is. Weven met één spoel gaat sneller dan met meerdere spoelen. De variatie in kleur zit hem dan ook meestal in de ketting. Kijk naar Pilars voorbeelden en zie hoe zij dat doet:

Kettingstrepen in pure kleur.

Kettingstrepen waarbij elke streep bestaat uit twee afwisselende kleuren.

Inslaan met een ander garen.

Inslaan met een structuurgaren.

Uitleg bij het telpatroon voor een tafelgetouw

Links een ajour met groepjes van drie draden. Rechts zijn de groepjes vijf draden groot en is er een zelfkant in linnenbinding ingeregend en een stuk in linnenbinding over de volle breedte geweven.

De tekeningen zijn als volgt te lezen:

Onder links de inrijg (steeds herhalen).

Onder rechts de aanbinding voor een tafelgetouw (direct en met rijzende schacht).

Boven de aanbinding de trapwijze (groepjes van 6 inslagen herhalen).

Links boven de bindingstekening (een ingevuld ruitje stelt een opkomende kettingdraad voor).

Veel plezier bij het weven van uw eigen ajoursjaal.

Een bezoek aan de zijdeweefster Pilar Valledo Pulido is onderdeel van de textiel- en cultuurreis naar Noord-Spanje.

Kijk voor meer informatie op de reispagina's 70-71